

אמר להם: גדול כבוד הבריות שדוחה את לא תעשה שבתורה, כלומר: לאו ד"לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל" שלא לעבור על דברי חכמים, [אבל שאר לא תעשה אינו דוחה, ברכות דף כ ב].

ואם כן, הואיל ותחומין דרבנן, כבוד הבריות דוחה אותן.

אמרי הוסיפו נהרדעי: אי פיקח הוא זה שהוצרך לנקביו ונתנו לו חכמים רשות לצאת חוץ מארבע אמותיו: **עייל למקום צנוע שדכתוך תחומא, וכיון דעל — על** [כיון שנכנס, נכנס], דכיון דברשות נכנס לא גרע מאם החזירוהו נכרים ששינו במשנתנו שכאלו לא יצא, ויש לו תחומו כדמעיקרא קודם שיצא.

כתב הרא"ש: "פירוש, אם פיקח הוא, כשהוא יוצא חוץ לארבע אמותיו לבקש לו מקום צנוע לעשות צרכיו, ילך לו לצד תחומו ולא לשאר רוחות. ואם לא מצא מקום צנוע עד שנכנס לתחום, חוזר לדין תחומו הראשון, (ד) כיון דברשות נכנס. אבל מצא מקום צנוע קודם שנכנס לתחומו אין לו רשות לילך יותר".

אמר רב פפא:

א. פירות שיצאו חוץ לתחום שלהן על ידי ישראל, אין להן שם אלא ארבע אמות, כדין אדם שיצא חוץ לתחום; וכן נאסרו הפירות באכילה. [לכל אדם, הכי קיימא לן, משנה ברורה סימן ת"ה].

ב. אבל פירות שיצאו חוץ לתחום שלהן, וחזרו למקומן, אפילו שיצאו במזיד [ואפילו חזרו במזיד], הועילה להן חזרתן בתרתי:

א. שלא הפסידו את מקומן והרי הן בתחומן הראשון כבתחילה.

ב. שהן מותרין באכילה.

מאי טעמא?

אנוסין נינהו הפירות ביד האדם שהוציאן.

וכשם שבאדם היכא שהוציא אוהו באונס והחזירוהו חזר לתחומו, כך הפירות חוזרין לתחומן ולהיתר אכילתן [על פי לשון רש"י בדף מב א ד"ה אי נימא. ומה שנתבאר: "שיצאו במזיד", ראה מה שנתבאר בזה בסוף הסוגיא].

איתיביה רב יוסף בר שמעיא, לרב פפא:

והרי למדנו בברייתא: **רבי נחמיה ורבי אליעזר בן יעקב אומרים: לעולם אסורין** פירות שיצאו חוץ לתחום, עד שיחזרו למקומן, ויהיו גם שווגין, דבעינן תרתי לטיבותא כדי להתירן, שיחזרו למקומן, ושתהיה הן היציאה והן החזרה בשוגג [כן נראה לבאר על פי סוגית הגמרא ורש"י דבסמוך].

ותיקשי לרב פפא: **בשווג אין**, אבל במזיד לא! ואת אמרת, דאם חזרו לא שאני לן בין שוגג למזיד?!

ומשנינן **תנאי היא**, ואיכא תנא שחולק על רבי נחמיה ומתיר בחזרה לחודיה. ולא איכפת לן שבמזיד היה, ורב פפא סובר כהאי תנא.

דתנאי: פירות שיצאו חוץ לתחום ועדיין לא חזרו: